

Z NAŠICH REVUÍ

Vojenské intendantní rozhledy.

Redakce a administrace v Praze IV.,
Vojenská intendantní škola. Ročně 4

sešity. Předplatné pro příslušníky čs.
branné moci 20 Kč ročně, jinak 40 Kč
ročně.

Vojenská intendantní škola vydala k 28. říjnu 1928, k desátému výročí samostatnosti Československé republiky první číslo své odborné revue „Vojenské intendantní rozhledy“, následující tak příkladu jiných armád, v kterých služba intendantní vydává své speciální periodické časopisy, které věnují své místo nejen projednávání všeobecných otázek národohospodářských, ale snaží se především přispětí svými odbornými články a hlídkami potřebám trupy.

Naše služba intendantní, tato důležitá a mnohostranná složka státní správy vojenské, postrádala doposud svého odborného listu, v kterém by měla ve větší míře studovat a vědecky pracovat o těch otázkách, které zasahují do vojenské administrativy.

Vojenská intendantní škola pocítovala nejtěživěji tento nedostatek a snažila se proto uvést v život odborný časopis intendantní s širokým okruhem spolupracovníků vojenských i občanských, kteří by projednávali v této speciální publikaci všechny ty hospodářské otázky, které zasahují jak do oboru služby vojenské, tak i do hospodářského života občanského.

Neúnavnou pilí několika spolupracovníků podařilo se vydati k 28. říjnu 1928 1. číslo „Vojenských intendantních rozhledů“, po kterém následovala v prvním pololetí 1929 další dvě čísla. Nutno přiznat, že bohatým obsahem článků ze všech oborů vojenského hospodářství a velice cennými příspěvky význačných činitelů našeho civilního života hospodářského, dále pak svou vkusnou úpravou postavily se „Vojenské intendantní rozhledy“ čestně do řady našich speciálních vojenských revuí.

Hlavním redaktorem revue je generál intend. Antonín K o p ř i v a, velitel vojenské intendantní školy, odpovědným redaktorem major intend. Karel P r a ž á k. Spolupracovníky jsou pak vedle řady důstojníků intendantstva, generálního štábu, veterinářů, technické a hospodářské služby též odborníci z kruhů vědeckých, průmyslových, obchodních a hospodářských.

V I. sešitě zdůrazňují v úvodních člancích důležitost služby intendantní v m í r u a za války: ministr národní obrany, ministr průmyslu, obchodu a živnosti, předseda nejvyššího účetního kontrolního úřadu, generální sekretář Ústředí svazu průmyslníků, generální inspektor branné moci, náčelník hlavního štábu, náčelník francouzské vojenské mise, generál šéf intendantstva a II. zástupce náčelníka hlavního štábu. Universitní profesor dr. J. D r a c h o v s k ý píše o některých zvláštních poznávacích kontrole vojenského hospodářství, docent dr. Jan S t o c k ý o ra-

cionalizačním působení vojenské hospodářské služby, plk. intend. Frant. S n í ž e k o tvoření nových hodnot, docent dr. B. A n d r e s o důležitosti právnického vzdělání pro vojenské intendanty, generál intend. Jan V e r m a c h podává své zajímavé a poučné vzpomínky na světovou válku, major int. Karel P r a ž á k píše o vlivu zásobování na zdar operací, ředitel státní školy mlynářské dr. inž. J. Ž á k o významu mlynářské a pekařské chemie na vojenské zásobování, štábní kapitán hosp. V. S n í t í l objasňuje v svém odborném pojednání o obštávkách některá ustanovení, týkající se této věci, u vojenských gážístů tak obávané. Články kapitána PhMr. B. S u c h a r d y o kontrole předepsané přípravy pokrmů podle C. P i r q u e t a a škt. intend. V. Š a š k a o našich polních pekárnách v příští válce uzavírají obsah původních článků prvního čísla.

V dalším obsahu podává první číslo další odborná pojednání v hlídce národohospodářské a technické, přináší články z domácích a cizích revuí, posudky knih a bohatou odbornou bibliografii světovou, která je velice cenným a šťastně řešeným doplňkem obsahu.

K číslu jest ještě přiložena úloha, kterou je řešeno na praktickém příkladě zásobování divise proviantem v poli.

V druhém sešitě píše universitní profesor dr. J. D r a c h o v s k ý o hospodářské organizaci za války, inž. V. L e g n e r o použití psychologie v životě hospodářském, plk. intend. Frant. S n í ž e k poukazuje v svém článku „Od zeleného stlu“ na nutnost vzájemného dotyku, porozumění a pochopení jak úřadů podřízených tak i vyšších při vyřizování věci a poukazuje na nebezpečí papírové války, která věci jen škodí a vyřízení ztěžuje. Plk. intend. J. V o l a n s k ý píše o významu improvizací ve válce, dr. inž. J. Ž á k o kontrole zrna při nákupu, plk. intend. K. P o h l o u d e k o účtování a vedení knih v prodejních zátiš, pplk. intend. J. H o l d a o vývoji organizace proviantních trénů v rak-uh. armádě za světové války, škt. inž. M ü l l e r o podešvové usni a o její kvalitě, hleďíc k armádní potřebě, pplk. prov. inž. K. J o a c h i m o opatřeních, kterými možno čelit zhoubným následkům pílousovitosti žita. Různé zprávy z domácích a cizích revuí, hlídka národohospodářská a technologická, jakož i aplikační práce z polní služby vyživovací doplňují obsah čísla.

V třetím čísle píše dr. J. S l e m r, profesor na vysokém učení technickém, o nutnosti propracování plánu věcných nákladů povahy investiční na řadu let

předem, major intend. A. Polášek o plánu hospodářské organisace ve válce, plk. intend. Fr. Snižek uveřejňuje příspěvek k psychologii vojína, škpt. intend. J. Čtvrtník píše o počátcích zásobování 1. pluku M. J. Husi, pp'k. intend. Jul. Eschka o využití místních zdrojů, mjr. intend. K. Pražák pojednává podrobně o způsobech zásobování armády proviantem a rozbírá předpisy a zásady o zadávání a podmínkách vojenských dodávek proviantu. Plk. intend. J. Volanský píše o vojenském oděvnictví, dr. inž. Žák o kontrole mouky při nákupu, dr. Al. Rathauský o podpoře obuvnické malov výroby, kpt. intend. J. Vorlíček o možnosti motorisace našich polních intendantních útavů, a škpt. prov. Boh. Langmaier o historickém vývoji převozných kuchyní.*) Hl'dky, bibliografie, posudky knih a aplikační práce z polní služby zásobování proviantem doplňují bohatý obsah třetího čísla. Ra.

Vojenské zdravotnické listy.

Ročník V (1929), čís. 2.

Převažná většina čísla je věnována původním pracím z prosekury a bakteriologické laboratoře divisní nemocnice 6. Plk. zdrav. dr. Pollák podává úvodem přehled tohoto útavu za posledních 10 let. Je to největší naše vojenská bakteriologická a zároveň jediná histologická laboratoř. Za mobilisace v r. 1921 byla pověřena též výrobou očkovačích látek proti tyfu.

Plk. zdrav. dr. Pollák, mjr. zdrav. dr. Buček a ppor. zdrav. dr. Uher: Kabelíkova-Gellnerova reakce u tuberkulósy.

Autoři kontrolují spolehlivost této metody k vyšetřování krve na tuberkulózu na 500 případech a kritisují Gellnerův návrh, uveřejněný v 2. čísle 2. roč. Vojenských zdrav. listů, aby byla všem nastupujícím nováčkům vyšetřena krev na tuberkulózu a syfilis. Dospívají k úsudku, že řečená reakce je sice cenným doplňkem vyšetřovacích metod, že se však může provádět jen v řádných nemocničních laboratořích a že se nehodí k hromadným vyšetřováním vojáků.

Ppor. zdrav. v zál. dr. V. Uher: Dva případy náhlého úmrtí vojinů. Akutní leukemie.

Popisuje 2 zajímavé případy této nemoci, považované za vzácnou, která však není tak řídká, jak se dříve mysli-

*) Viz také článek škpt. Josefa Volfa: „Příspěvek k dějinám vývoje převozní kuchyně“ uveřejněný ve Vojenských rozhledech roč. VII. (1926) str. 204.

Plk. zdrav. dr. Pollák a mjr. zdrav. dr. Buček: Müllerova hloučkova zkouška na příjici.

Kontrola nové metody na vyšetřování krve na syfilis a její přirovnání — podle zkušenosti na 7900 případů — se známými reakcemi Wassermannovou a Sachsovou-Georgiho. Tato nová reakce je sice velmi jednoduchá, avšak není spolehlivější než dosavadní.

Ppor. zdrav. v zál. dr. Uher: Příspěvek k léčení progresivní paralyse malarií.

Pítevní a histologický nález u 37letého rotmistra, který zemřel, když mu byla naočkována malaria za účelem léčení progresivní paralyse. Z nálezu je patrné, že příčinou smrti nebyla ani progresivní paralyse, ani syfilis sama, nýbrž malarie. Tento případ je mimořádně důležitý, protože se uměle naočkována malarie považuje za úplně neškodnou. Úmrtí lze vysvětlit ochabnutím obranných sil nemocného před nakažlivými nemocmi vůbec, jež se jevilo též novým vzplanutím kožní příjice.

Vojín dr. ing. chem. Klepetář: Nové pokusy čištění pitné vody chemickou cestou.

K četným chemickým metodám sterilisace vody, určené k pití, přináší autor další návrh. Při hromadném oprařování pitné vody zatlačil již plynný chlor všechny jiné metody; běželo by tedy o individuální získávání pitné vody (pro osobní potřebu). Chloramin je paratoluol-sulfo-chloramin-natrium, je to produkt s konstantním, a to značným množstvím aktivního chloru, jehož užití v chirurgické sterilisaci nabývá značného rozšíření (viz Voj. zdrav. listy, č. 3 (1925)). Je to látka i ve velkých dávkách člověku neškodná. Desinfekční účinnost chloraminu lze podle Klepetářova zjištění zvýšiti pětinašobně přísadou kyseliny octové nebo solné; 0.05% chloraminu s 0.2% kyseliny octové sterilisují v půl hodině i značně znečištěnou vodu. Nepříjemnou chuť po chloraminu lze potlačit dvojnásobným množstvím thiosíranu sodného než byla dávka chloraminu.

(K individuálnímu zásobování pitnou vodou je třeba metody zcela jednoduché a velmi rychlé působící: přísada tří různých látek a půlhodinové působení činí tento způsob nevhodným k individuální sterilisaci vody pro vojáka v poli. Pozn. ref.)

Ppor. zdrav. v zál. dr. Uher: Změny optického aparátu po otrávení methylalkoholem.

Histologický rozbor případu, jaký posud nebyl v odborné literatuře uveřejněn.

Mjr. zdrav. dr. Brothánek: Příspě-

vek k roentgenologické diferenciální diagnóze močových kaménků.

Popis zajímavého a pro lékařskou praxi důležitého případu.

Prof. dr. Vojtěch Suk: Poznámky k článku „Zjištění krevní skupiny jako válečná příprava vojáka“.

Příspěvek k diskusi zahájené v čís. 4., IV. ročníku Voj. zdrav. listů.

Dr. Ant. Fingerland, prosektor veřejné nemocnice v Hradci Králové a št.

kpt. zdrav. dr. Příbik: Meningokoková bakteriémie s meningitidou a rozsáhlými kožními haemorrhagiemi. Kombinace s chřipkou.

Popis důležitého případu z chřipkové epidemie v r. 1929, který, jak se zdá, ukazuje, že chřipka usnadňuje mimo jiné též vniknutí meningokokové nákazy (mikrobů ztrnutí šíje).

Referáty. Různé zprávy.

Pplk. dr. Zrůnek.

Z CIZÍCH REVUÍ

a) *Revue francouzské.*

Revue d'Infanterie.

Listopad 1928 — čís. 434.

Mjr. Z.: Nový Cvičební řád pro pěchotu. — Díl II.

Ze srovnání nového ČŘ. se starým poznáváme, že nový předpis podává velmi podrobné válečné složení pěšího pluku, které v starém ČŘ. bylo uvedeno jenom velmi povšechně. Novota byla zavedena hlavně k vůli záložním velitelům. V nové organizaci je u čety ještě poddůstojník zástupce velitele čety a jeden desátník, určený k tomu, aby event. vel. sloučeným puškovým granátníkům. Dále podává nový předpis mnoho definicí základních pojmů výcvikových i taktických; k tomu se pojí tabulka smluvených značek pro popisování náčrtů.

Velmi zdokonalena byla kapitola o organizaci výcviku, jež byla rozšířena přes to, že z ní bylo vyňato vše o výcviku střeleckém a o tělesné výchově. Moderní výzbroj dává pěchotě jistý ráz technický a proto nutno hlavní pozornost věnovati kolektivnímu cvičení obsluhy samočinných zbraní a j. V družstvu není ve výcviku specialisace, za to se od prvopočátku zařadují nováčci do speciálních jednotek (kulometných, dělových, minometných atd.). Celkem lze říci, že zásady, jimiž se má podle nového ČŘ. výcvik řídit, jsou ty, o nichž mluví gen. Barbeyrac de St. Maurice (viz *Revue d'Infanterie*, říjen 1928).

Major X.: Aplikace cvičení z taktiky. Ústupový manév. vytvoření clony palby: použití plynů. Autor odvozuje tyto zásady o užití a vytvoření clony palby (rideau de feu). Clonu palby vytvoříme co nejmenším počtem samočinných zbraní, rozptýlených po terénu a mnohdy seskupených po několika v hnízda, mezi nimiž jsou veliké mezery. Clona nebude obyčejně ni-

kdy ani hustá, ani hluboká, ale vždy musí býti souvislá. Hodí se pro ni nejlépe terén holý. Ve dne je velmi účinná; v noci nebo za mlhy pozbývá účinnosti, neboť jakmile protivník překročí pásmo střelby, může vnikati do mezer mezi palebnými zdroji. Zbraně umísťujeme dosti daleko od místa, kam mají dopadati střely, aby je nepřítel tak snadno nenašel a nemohl na ně vtrhnouti s překvapením. Trvání úkolu může býti jen omezené; clona může nepříteli jenom zdržeti, ale nikoli zcela zastaviti, neboť nemůže odolati pravidelnému útoku. V zdržování jsou clony velmi účinné! Je-li přiděleno dělostřelectvo, musí znáti přesně linii, za kterou není žádán náš voják. Tuto linii nutno oznámiti i naší pěchotě, poněvadž nahrazuje vlastní přední okraj posice, kterého zde není. (Pokračování.)

Gen. Barbeyrac de St. Maurice: Výcvik nováčků. (Pokračování.)

Autor si tu všímá blíže metody výcviku v jednotlivých oborech, rozdělení látky a časového rozvrhu podle toho, kdy nováčci nastoupí (ve Francii je, jak známo, dvojitý nástup nováčků, na podzim a na jaře). Autor klade důraz na to, aby se z celkové látky vybraly jen věci nejnuttější, ale ty aby se nacvičily až k virtuositě. Hlavní pozornost nutno věnovati kolektivnímu výkonům (obsluha zbraní). Teorie se probírá jen v míře naprosto nezbytné a hlavně se pěstuje praxe. Pokud se týká střelby z kulometů, zastává autor názor, že kulometry budou v moderním boji čím dále tím více nuceny užívat palby ze zakrytého postavení (tir masqué), a proto musí býti tento druh střelby naprosto běžný. Z vlastní své zkušenosti se autor přesvědčil o velké ceně tohoto způsobu střelby. (Pokračování.)

Kapitán Méchin: V Levantu